

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
СУ „Св. св. Кирил и Методий” гр. Средец, обл. Бургас, ул. „В. Коларов” 168
тел. 0892237380 - директор; 05551/36-02 - ЗДУД; 0892237386 - канцелария;
ел. поща: info-201104@edu.mon.bg; сайт: www.susredets.org

Утвърждавам:
Владислава Цанева
Директор

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ
НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА
СУ „Св. св. Кирил и Методий” гр. Средец
учебна 2024/2025 година

Въведение

Настоящата училищна програма е в съответствие с целите и задачите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвянето на програмата на СУ „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Средец за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- ✓ МЕХАНИЗМА ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ЗАДЪРЖАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ
- ✓ СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013 – 2020)
- ✓ ПЛАН ЗА 2017- 2018 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013- 2020)
- ✓ СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020)
- ✓ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЧЕНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020)
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА (2014 – 2020)
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 ГОДИНА
- ✓ РАМКОВА ПРОГРАМА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО /2010 – 2020 Г./
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ /2012 – 2020 Г./;
- ✓ КОНВЕНЦИЯТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО;
- ✓ ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ✓ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ✓ ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА,
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ДО 2030 Г.
- ✓ ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ.

• Съгласно Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г., засягаща политиките за намаляване на преждевременното напускане на училище (2011/С 191/01), както и със стратегическата рамка на ЕС за сътрудничество в областта на образованието и обучението като „**преждевременно напуснали училище**” се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен, и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение.

• За целите на стратегията „**отпадане от училище**” е отписването от училище на ученик до 18 годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020), преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждевременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
2. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
3. Координираните мерки на всички нива.
4. Проследяване на напредъка на ниво училище.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегическите и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в СУ „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Средец чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;

- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;
- плануване на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.
- 2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:
  - 2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите;
  - 2.2. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество;
  - 2.3. Кариерно ориентиране и консултиране.
- 3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище:
  - Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
  - завръщане на преждеременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: дистанционна, вечерна, заочна, кореспондентска;
  - участие на преждеременно напусналите училище в курсове за ограмотяване, допринасящи за социална интеграция и включване в пазара на труда;
  - популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове;
  - създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
  - кариерно ориентиране и консултиране, които да съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен;
  - обучението по предприемачество.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ:

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Икономически причини;
  2. Социални причини;
  3. Образователни причини;
  4. Етнокултурни причини;
  5. Институционални причини;
  6. Причини, свързани със здравния статус.
- ✓ Социално-икономически причини:
    - Лошото качество на живот на определени социални слоеве;
    - Ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна);
    - Поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;
    - Използване на детето, не посещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.);
  - ✓ Образователните причини:
    - затрудненията при усвояване на учебния материал;
    - слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище;
    - наличие на конфликтни отношения със съученици и др.;
    - възможност за обучение в професионална паралелка;
  - ✓ Етнокултурни причини:
    - по-ранното стъпване в брак;

- по-ниска ценност на образованието;

✓ Институционални причини:

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система. Необходимо е прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно.

✓ Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

През изминалите години броят на отпадналите учетици от СУ „Св. св. Кирил и Методий” гр. Средец се променя, въпреки прилаганите мерки и политики, подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки. Като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете, политиките и мерките в училището произтичат от:

Семейни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище поради нисък социален статус, слаба мотивация, невъзможност за адаптиране към останалите ученици; по-ниска самооценка.

Мерки: - Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, при необходимост и прояви на противообществени прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Липса на грижи от страна на изоставени деца за по-малките братя и сестрички, както и за болни членове на семейството;

Мерки: Оказване на социална помощ – чрез дарения, грижи за изхранването на тези деца от фирмата – доставчик на закуски и обяд, както и получаване на социални стипендии;

4. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на

изученото през деня, както и подготовката на детето за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи;

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната форма на организация в училище; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник и мотивиране и приобщаване към училищната общност.

5. Чести конфликти между агресивни родители – побой, домашно насилие, развод, посягателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи училището се превръща в единствено защитено място за детето и класният ръководител поема грижите за детето в образователната институция.

6. Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тийнейджърите за сексуалното им развитие, както и включването им в обучителни семинари и лекционни курсове, залагане в тематичните разпределения на актуални за младежкото развитие теми; осигуряване на възможност за продължаването на прекъснатите училище в самостоятелна форма на обучение.

Дейности за достигане на стратегическите цели, свързани с превенцията от отпадане

- ✓ Прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и завържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- ✓ Предприемане на УЧИЛИЩНИ ПОЛИТИКИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ, подчинени на областната и общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от ромската общност на община Средец /2014 – 2020/
- ✓ Управление на информацията за преждевременно напусналите училище; Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/;
- ✓ Координиране действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник и училищното ръководство;
- ✓ Утвърждаването на СУ „Св. св. Кирил и Методий” гр. Средец като средищно училище;
- ✓ Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието;
- ✓ Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;
- ✓ Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование;
- ✓ Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение;
- ✓ Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- ✓ Насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности, създаване на клубове по интереси;
- ✓ Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
- ✓ Участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
- ✓ Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище;

- ✓ Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда – медиен център (ученически вестник);
- ✓ Поставяне на ученика в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;
- ✓ Превръщането на училището в приятно и желано място за учениците чрез използване на иновативни педагогични методи и форми за предаване, преподаване и научаване на учебни знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания;
- ✓ Извършване на ефективна диференцирана работа с учениците с намалена успеваемост:
  - Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;
- ✓ Подготовка на учениците за продължаване на образованието – кариерно ориентиране на учениците, завършващи основно и средно образование, съобразно техните интереси и възможности.
  - Организиране на среща между учениците от 7 и 12 клас с експерти от регионалната служба по заетостта;
  - Осигуряване на професионално консултиране и ориентиране чрез привличане на представители на бизнеса и НПО;
- ✓ Изграждане на съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес. Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез целенасочена образователно-възпитателна работа, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия и дейности;
  - Извънкласни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане;
  - Конкурси за рисунки;
  - Провеждане на дискусии с ученици по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем;
  - Възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;
- ✓ ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ и работа с родителската общност:
  - Приобщаването им към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия.
  - Посещения в домове за сираци, домове за възрастни хора;
  - Организиране на Дарителска кампания;
  - Утвърждаване на превантивна възпитателна работа в училище с акцент върху отстранените от час ученици.
- ✓ ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ – лекции, беседи, семинари, свързани с обучението на учениците по:
  - Наркомания, алкохол, тютюнопушене.
  - Сексуално образование и предпазване от СПИН.
  - Формиране на личностни умения у учениците за адекватно социално поведение в съвременните динамични обществено-икономически условия.
- ✓ Активно участие на ученическите съвети на класовете:
  - Участие при планиране дейността на часа на класа
  - Лекции в час на класа „Деца помагат на деца“.

- Създаване съвместно с класния ръководител условия за личностна изява на всеки ученик.
- Организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес;
- Тясно сътрудничество между училището и семейството при превантивната работа с деца, застрашени от негативни влияния (хазарт, секти, наркомания, употреба на алкохол и тютюнопушене, рисковете в интернет-пространството)
- ✓ Спазване на Координационния механизъм за деца в риск.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА
за превенция на ранното напускане на образователната система

ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК
1. Индентифициране и ранно предупреждение за признаци и причини за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашаване от отпадане.	2024/2025 уч.г.	Педагогически специалисти
2. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията на учениците и причините за тях.	2024/2025 уч.г.	Класни ръководители
3. Поддържане на регистър на застрашените от отпадане ученици.	2024/2025 уч.г.	Педагогически съветник
4. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа.	2024/2025 уч.г.	Педагогически специалисти
5. Разработване на компенсиращи програми по съответните учебни дисциплини	2024/2025 уч.г.	Педагогически специалисти
6. Провеждане на задължителна допълнителна, индивидуална и групова работа по съответните предмети за оказване на подкрепа за личностното развитие на учениците.	2024/2025 уч.г.	Педагогически специалисти
7. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности	2024/2025 уч.г.	Класни ръководители
8. Използване ресурсите на различни проекти, по които работи Общината	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
9. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
10. Включване на родителите в училищни мероприятия	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
11. Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите	2024/2025 уч.г.	Класни ръководители
12. Осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала за учениците и безплатен превоз до училище за пътуващите ученици от с. Драчево и с. Дюлево	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
13. Целодневна организация на учебния процес с цел повишаване на мотивацията за учене и превенция на обучителните затруднения	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
14. Осигуряване на достъп до спортната база на училището, до компютърните кабинети и библиотеката	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
15. Създаване на екип за обхват и посещения по домовете на учениците в риск от отпадане	2024/2025 уч.г.	Екип за обхват
16. Прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на ученика и приемането му като партньор в образователния процес	2024/2025 уч.г.	Педагогически специалисти
17. Реализиране на квалификационни дейности с учителите за работа с деца и ученици в риск	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
18. Информирание на Дирекция „Социално подпомагане“ за учениците, допуснали повече от пет отсъствия по неуважителни причини в рамките на един месец.	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство

19. Участие на учениците в клубове по интереси	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство
20. Насочване на учениците за участие в извънучилищни форми към ОДК, Читалище” Пробуда” и спортните клубове в града	2024/2025 уч.г.	Педагогически специалисти
21. Предприемане на процедура за издаване на наказателни постановления от кмета на общината за родители, настойници и попечители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище	2024/2025 уч.г.	Училищно ръководство

Утвърждавам:
Вл. Цанева
Директор

МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА БЕЗПРИЧИННИТЕ ОТСЪСТВИЯТА ОТ УЧИЛИЩЕ И НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

1. Съвместни действия с родителите за преодоляване на проблема с отсъствията на учениците и непосещението на училище.
  - 1.1. Своевременно информирание на родителите или лицата, които се грижат за учениците за отсъствията и успеха им с писма или лична среща.
  - 1.2. Тематични срещи с родителите по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите.
  - 1.3. Посещения на образователните медиатори, класните ръководители и учители в група за ЦОУД по домовете на учениците, които отсъстват от училище без причина.
  - 1.4. Включване на родителите в училищни мероприятия.
2. Включване на застрашените от отпадане ученици в занимания по интереси.
  - 2.1. Организиране на извънкласни дейности и неформални клубове по интереси, увеличаване на неформалните спортни прояви – турнири, спортни празници.
  - 2.2. Осигурен достъп до спортната база на училището, до компютърните кабинети, библиотеката.
3. Полагане на допълнителни грижи за ученици в риск от учители и учители в група за ЦОУД.
  - 3.1. Ученици, допуснали безпричинни отсъствия да посещават допълнителни консултации за компенсирание на пропуснатите знания по отделните предмети.
  - 3.2. Провеждане на консултации с педагогическия съветник с цел на адаптиране към училищната среда на децата и учениците в риск.
4. Съвместни действия с институциите, които имат отношение към проблема.
  - 4.1. Уведомяване на Кмета на общината с писма за застрашените от отпадане ученици.
  - 4.2. Ежемесечно изпращане на уведомителни писма до Дирекция «Социално подпомагане» за учениците, допуснали повече от пет неизвинени отсъствия.
  - 4.3. Уведомяване на ОЗД – гр. Средец с писма за застрашените от отпадане ученици.
5. Картотекиране на учениците в риск с превенция за задържането им в училище.
6. Провеждане на здравно образование, с акцент – ограничаване на ранните бракове.